

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v materských školách v školskom roku 2010/2011 v SR

Následné inšpekcie boli vykonané v **110** materských školách, z toho **97** po komplexnej, **7** po tematickej, **5** po následnej a **1** po informatívnej inšpekcii. Z kontrolovaných škôl bolo **104** štátnych, **4** súkromné, **2** cirkevné; **94** s vyučovacím jazykom slovenským, **5** s vyučovacím jazykom maďarským a s vyučovacím jazykom slovenským, **11** s vyučovacím jazykom maďarským.

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo uplatnených **913** opatrení: **539** (59,04 %) odporúčaní, **27** (2,96 %) upozornení, **156** (17,09 %) opatrení uložených školskou inšpekciou a **191** (20,92 %) opatrení prijali riaditelia kontrolovaných subjektov. Kontrolované subjekty akceptovali a splnili **790** (86,53 %) opatrení, nerešpektovali **123** (13,47 %), z toho **5** stratilo opodstatnenie¹. Uplatnené, akceptované a splnené opatrenia za SR sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad uplatnených opatrení										
spolu	913									
z toho	odporúčania		upozornenia		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn	
počet	539		27		191		156		0	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	451	83,67	18	66,66	177	92,67	144	92,31		

Zistené nedostatky boli prevažne v/vo

- obsahu školského vzdelávacieho programu (nedodržanie minimálneho rozsahu učebných osnov a štruktúry štátneho vzdelávacieho programu, nevymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania, nevytvorenie podmienok pre vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami)
- obsahu školského poriadku školy (neupravenie práv, povinností a vzájomných vzťahov osôb zúčastnených vo výchove a vzdelávaní, prevádzky a vnútorného režimu školy, podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí)
- dodržiavanie platných právnych predpisov v dokumentácii školy a rozhodnutí riaditeľa (nesprávne citovanie a uvádzanie neplatných predpisov, neúplnosť, prípadne nevypracovanie pedagogickej a ďalšej dokumentácie, nevedenie pedagogickej dokumentácie podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva a dvojzvyčne v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny)
- organizovanie výchovy a vzdelávania (poldennej spravidla päť hodín denne, celodennej striedavo na zmeny dvoma kvalifikovanými učiteľmi)
- rozhodovanie o prijatí dieťaťa do materskej školy (prekročenie počtu zaradených detí v triede)
- kvalite výkonu a účinnosti vnútornej kontroly školy
- zohľadňovanie výchovno-vzdelávacích potrieb detí
- podporovanie hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností, digitálnej gramotnosti detí

¹ V Prešovskom kraji jedno opatrenie a jedno odporúčanie nebolo možné vyhodnotiť z dôvodu neorganizovania výučby cudzieho jazyka (krúžok) a nevidovania dieťaťa so zdravotným znevýhodnením. Dve opatrenia v Žilinskom kraji stratili opodstatnenie zrušením špeciálnej triedy. Opatrenie súvisiace s vedením dokumentácie dieťaťa so ŠVVP v Košickom kraji bolo neaktuálne vzhľadom na ukončenie jeho dochádzky do MŠ.

- realizovaní krúžkovej činnosti (v dopoludňajších hodinách a bez informovaného súhlasu zákonných zástupcov)

Štátna školská inšpekcia uložila **539 odporúčaní** súvisiacich s uplatňovaním inovatívnych stratégií; podporovaním tvorivosti, hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností, poznávacích a učebných, informačných kompetencií detí; diferencovaním úloh vzhľadom na individuálne rozvojové možnosti a schopnosti detí; zadávaním otvorených otázok a divergentných úloh; so zdravotnou účinnosťou pohybových a relaxačných cvičení; zreteľným označením cieľov a očakávaných výsledkov výchovy a vzdelávania; s rozvíjaním grafomotorických spôsobilostí a digitálnej gramotnosti; komunikovaním v štátnom jazyku v školách s vyučovacím jazykom maďarským; plánovaním výchovno-vzdelávacej činnosti; ďalším vzdelávaním učiteľov; skvalitnením výkonu a účinnosťou vnútornej kontroly školy; inovovaním a využívaním materiálo-technického vybavenia; uvádzaním platných právnych predpisov v dokumentácii školy; s funkčnosťou pedagogickej diagnostiky a poradných orgánov riaditeľa, najmä metodického združenia. Školy **akceptovaním 451** (83,67 %) odporúčaní zosúladiť obsah dokumentácie s platným právnym stavom a zlepšili podmienky pre osobnostný rozvoj detí. Učitelia skvalitnili vyučovanie dôslednejším plánovaním, využívaním inovatívnych prístupov a učebných pomôcok. Diferencovanými aktivitami napomáhali rozvoju informačných, poznávacích a učebných kompetencií, čiastočne i tvorivosti detí. Zapájaním do procesov hodnotenia podporovali ich aktivitu, seba prezentovanie sa a sebavedomie. Dôslednejšia kontrolná činnosť a spolupráca poradných orgánov ovplyvnili pedagogické riadenie a úroveň vyučovania. **Neakceptovaním² 88** (16,33 %) odporúčaní pretrvávali nedostatky najmä v zabezpečení výchovno-vzdelávacích potrieb detí, v sledovaní a hodnotení stavu a úrovne výchovy a vzdelávania, vo funkčnosti pedagogickej diagnostiky, čo negatívne ovplyvnilo výchovno-vzdelávaciu a poradenskú činnosť školy. Nerešpektované odporúčania týkajúce sa hodnotiacich spôsobilostí, digitálnej gramotnosti a ovládania slovenského jazyka deťmi z dvojjazyčného prostredia obmedzili podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí.

Na zosúladenie skutkového stavu s platným právnym stavom boli **upozornení 27 zriaďovatelia**, z toho jeden v Žilinskom, Bratislavskom a v Banskobystrickom kraji, 4 Nitrianskeho, 8 Košického a 12 Prešovského kraja. **Splnením 18** (66,66 %) upozornení priaznivo ovplyvnili najmä bezpečnosť a ochranu zdravia detí a učiteľov. Zosúladiť počet zaradených detí v triedach s platnými právnymi predpismi a zmeny v zriaďovacej listine so sieťou škôl. Zabezpečili výchovu a vzdelávanie zmeným striedaním kvalifikovaných učiteľov. Rešpektovali požadované kvalifikačné predpoklady na výkon riadiacej funkcie a umožnili riaditeľom vzdelávať sa. K skvalitneniu riadenia a zabezpečeniu výchovy a vzdelávania neprispelo **9 nesplnených³** upozornení.

Kontrolované subjekty na odstránenie nedostatkov a ich príčin **prijali 191** adekvátnych **opatrení**. Týkali sa nesúlady školského so štátnym vzdelávacím programom, vrátane rozsahu učebných osnov; nevedenia pedagogickej dokumentácie a obsahu školského poriadku školy v zmysle školského zákona; prekročenia stavu zaradených detí v triedach; nedostatočného zabezpečenia poldenného, celodenného predprimárneho vzdelávania a krúžkovej činnosti; nezriadenia metodického združenia a nepoverenia odborne zdatného učiteľa jeho vedením. Prínosom **splnených 177** (92,67 %) opatrení bolo skvalitnenie obsahu školských vzdelávacích programov, najmä rozsahu učebných osnov. Predpokladom zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia detí i učiteľov bolo dodržanie podmienok poskytovania poldennej, celodennej výchovy a vzdelávania a najvyššieho počtu detí v triedach. Riaditelia vypracovali chýbajúcu pedagogickú dokumentáciu, ktorú v školách s vyučovacím jazykom

² V Prešovskom kraji – 34, Trnavskom – 20, Nitrianskom – 18, Banskobystrickom – 7, Bratislavskom – 4, Košickom – 3 a v Žilinskom kraji – 1 neakceptované odporúčanie.

³ V Prešovskom kraji – 7, Košickom a v Nitrianskom – 1 nesplnené upozornenie.

maďarským viedli dvojjazyčne. Zriadenie metodického združenia bolo prínosom pedagogického riadenia. **Nesplnenie⁴ 14** prijatých opatrení malo negatívny dopad na podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí, ich psychohygienu, bezpečnosť a ochranu zdravia a na informovanosť zákonných zástupcov v triedach a v školách s vyučovacím jazykom maďarským. Pretrvávalo nerešpektovanie dosiahnutej úrovne a rozvojového potenciálu detí.

Opatrenia (156) uložené školskou inšpekciou súviseli s prekročeným počtom zaradených detí v triedach; nedostatočným rozsahom učebných osnov a nezabezpečením predprimárneho vzdelávania zmenným striedaním sa dvoch učiteľov. Nedostatky boli zistené vo vypracovaní, aktualizovaní, vedení dokumentácie školy, vrátane dokumentácie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a v organizovaní krúžkovej činnosti. **Splnením 144** (92,31 %) uložených opatrení bolo zabezpečené zosúladenie rozsahu učebných osnov v školskom vzdelávacom programe so štátnym vzdelávacím programom; príslušného počtu detí a učiteľov v triedach s platnými právnymi predpismi. Riaditelia vypracovali a aktualizovali pedagogickú dokumentáciu školy s uvedením ustanovení platných právnych predpisov a s konkretizovaním interných pravidiel. **Nesplnenie 12** (7,69 %) opatrení, z toho 6 v Prešovskom a 4 v Košickom kraji, sa negatívne prejavilo najmä vo vytváraní predpokladov vyváženého podporovania kľúčových kompetencií detí školským vzdelávacím programom a vo formálnosti školského poriadku školy s ohľadom na prevádzku a podmienky bezpečnosti. Tri (1,92 %) uložené opatrenia stratili opodstatnenie ukončením dochádzky dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v Košickom, zrušením špeciálnej triedy v Žilinskom a neorganizovaním výučby cudzieho jazyka v Prešovskom kraji.

Záver

Akceptované, prijaté a splnené opatrenia prispeli k orientácii pedagogických zamestnancov v platných právnych predpisoch a skvalitneniu výchovno-vzdelávacej činnosti. Opatrenia boli prevažne reálne, termínované a účinné. Predpokladom spresnenia pravidiel vzájomných vzťahov všetkých zúčastnených vo výchove a vzdelávaní a rozvíjania kompetencií detí bolo dopracovanie, aktualizovanie určenej dokumentácie a školských vzdelávacích programov. Školy v spolupráci so zriaďovateľmi upravili bezpečnostné a psychohygienické podmienky dodržaním počtu zaradených detí v triedach a účinným zabezpečením poldenného a celodenného predprimárneho vzdelávania. Pretrvávajúce nedostatky v právnom vedomí pedagogických zamestnancov, formálnosti vnútornej kontroly školy a činnosti poradných orgánov riaditeľa mali dopad na úroveň pedagogického riadenia a výučbu učiteľov.

⁴ V Nitrianskom a v Bratislavskom kraji – 1, Trnavskom – 3, Banskobystrickom – 7 nesplnených prijatých opatrení.